

Naturfag og samfunnsfag, 2. klasse 2022-23

Vi har valgt å ha en felles årsplan/fremdriftsplan i naturfag og samfunnsfag i 2.klasse. Vi bruker læreverket Refleks fra Gyldendal forlag og der er fagene sått sammen. Med begrenset antall undervisningstimer og en del sammenfallende og utfyllende lærestoff er dette en god måte å gjøre det på. På denne måten er det også enklere å tenke tverrfaglig, også for å trekke inn andre fag.

Synliggjøringstillegg til læreplaner for fag i Fagfornyelsen. Tillegg til "Fagets relevans og sentrale verdier" 23.juni 2020

Naturfag: Gud har skapt verden og holder den oppe. At han har gitt mennesket ansvar for å forvalte den, gir et viktig perspektiv på natur- og miljøvern. Virkelighetsoppfatning og kunnskapssyn kan ha betydning for hvordan naturvitenskapelige resultater presenteres og tolkes. Vitenskapelige sannheter forandres og utvikles. Faget skal generelt styrke elevenes evne til å vurdere kunnskap i lys av disse momentene, inkludert å se ulike oppfatninger om verdens tilblivelse i lys av naturvitenskapelige forklaringsmodeller. Faget skal formidle at mennesket står i en særstilling i skaperverket, med en naturside og en åndsside. Menneskets verdi er forankret i skapelsen, livet er hellig og ukrenkelig fra unnfangelse til naturlig død. Faget skal ruste elevene til å vurdere hvilke konsekvenser dette bør få for naturvitenskapelig forskning på mennesket. I etiske vurderinger av forskning og bruk av forskningsresultater er kristen etikk et godt grunnlag for å vurdere hva som er godt for enkeltmennesker og samfunn. Elevene skal motiveres til å bruke sine evner og sin naturfaglige kompetanse til det beste for sine medmennesker, både lokalt og globalt.

Hovedområder / tverrfaglig temaer/ kjerneelementer	Kompetansemål	Læringsmål	Lærestoff	Arbeidsmåter	Vurderingsform
	I				

<p>K: Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter</p> <p>T: Demokrati og medborgerskap – gi grunnlag for å kunne skille mellom vitenskapelig basert kunnskap og kunnskap som ikke er basert på vitenskapen.</p>	<p>undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer</p>	<p>-øve på å undre seg og stille spørsmål ved ting</p> <p>-utforske ting ved å bruke ulike grunnleggende ferdigheter</p>	<p>Gaia, Solaris og andre naturfagsbøker. Ulike nettsteder som f.eks salaby, spire.no, NRK skole etc.</p>	<p>-samtale</p> <p>-stille spørsmål</p> <p>-utforske ved å lete i kilder</p>	<p>Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.</p>
<p>K: Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter</p> <p>T: Demokrati og medborgerskap</p>	<p>presentere funnene sine og beskrive hvordan eleven har kommet fram til dem</p>	<p>-vise frem det de har funnet ut</p> <p>-fortelle om hvordan de har jobbet</p>	<p>Refleks, Solaris og andre naturfagsbøker. Ulike nettsteder som f.eks salaby, spire.no, NRK skole etc.</p>	<p>-vise frem til klassen eller lærer det de har laget</p> <p>-forklare hvordan de har jobbet og hvilke kilder de har brukt</p>	<p>- Elevene må vise hva de har funnet ut og forklare hvordan de har komme frem til det, enten skriftlig eller muntlig.</p>
<p>K: Teknologi</p>	<p>Presentere egne ideer til teknologiske oppfinnelser</p>	<p>-vite hva teknologi er</p> <p>-fortelle om ulike eksempler på teknologi</p>	<p>Se på «oppfinneren» på NRK super.</p>	<p>-Snakke om hva teknologi er</p> <p>-Komme på og tegne egne teknologiske oppfinnelser</p>	<p>-Elevene må vise tegninger eller skriftlige ideer</p> <p>-Elevene kan vise en</p>

		-sette sammen enkle elementer til en teknologisk gjenstand		-Prøve å lage en oppfinnelse Digitale ferdigheter	teknologisk gjenstand
K: Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter, energi og materie	Utforske og beskrive observerbare egenskaper til ulike objekter, materialer og stoffer og sortere etter egenskaper	-reflektere over hva ulike ting oss er laget av og hvilke egenskaper de har	- bruke ulike materialer, klær og redskaper vi har rundt oss og la elevene kjenne på noe av det og erfare hvilke egenskaper de har.	-trekke frem ulike materialer og spørre: -hva er denne laget av? - hvilke egenskaper har den? Å kunne regne	Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.
K: Jorda og livet på jorda T: Bærekraftig utvikling – elevene skal få kompetanse til å gjøre miljøbevisste valg og handlinger og se disse i sammenheng med lokale og globale miljø- og klimautfordringer.	samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak	-vite hva vi kan gjøre i hverdagen for å bedre miljøet rundt oss -vite hva kildesortering er	Det finnes ulike aksjoner en kan være med på. Miljøagentene på NRK.	-snakke om hvordan vi kildesorterer på skolen og hvorfor -Finne ut av hvilke ting vi kan gjøre for å bedre miljøet -ruskenaksjon Muntlige ferdigheter	Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.

<p>Demokrati og medborgerskap – kompetanse i naturfag er viktig for at elevene skal kunne være aktive medborgere og bidra til teknologisk og bærekraftig utvikling.</p> <p><i>Dette emnet kan arbeides med i naturfag og samfunn i forhold til klima og miljø.</i></p>					
<p>K: Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter, jorda og livet på jorda T: Bærekraftig utvikling – Kunnskap om sammenhenger i naturen er nødvendig for å forstå hvordan vi mennesker er med på å påvirke den.</p>	<p>Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre</p>	<p>-kjenne til hvordan noen organismer lever</p>	<p>Naturen ute, ipad og ulike faktabøker.</p>	<p>-grave i jorden i nærheten av skolen. Se hvilke dyr, planter vi finner og utforske de.</p>	<p>Elevene kan vise en ferdig laget bok i bookcreator hvor de har utforsket noen planter eller dyr</p>

<p>K: Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter, jorda og livet på jorda T: Bærekraftig utvikling - Kunnskap om sammenhenger i naturen er nødvendig for å forstå hvordan vi mennesker er med på å påvirke den.</p> <p><i>Dette målet kan trekkes inn når det jobbes med samer i samfunnsfag og det neste målet: undersøkelser av vær og himmelfenomener...</i></p>	<p>oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon</p>	<p>-vite hvilke årstider vi har og hva som kjennetegner de -vite hvordan vi og samene deler inn året -studere været og temperatur gjennom året</p>	<p>Salaby har eget opplegg om samer rundt 6.februar, NRK skole osv.</p>	<p>-finne et tre å følge gjennom året -snakke om hvordan samene deler opp året</p> <p>Muntlige ferdigheter og å kunne regne</p>	<p>Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.</p>
<p>K: Naturvitenskapelige praksiser og</p>	<p>Planlegge og gjennomføre</p>	<p>-kjenne til ulike værtegn</p>	<p>Registreringsskjema de kan bruke hele</p>	<p>-målet temperatur og notere hvordan</p>	<p>Samtale, observasjon og dialog.</p>

<p>tenkemåter, jorda og livet på jorda</p>	<p>undersøkelser av vær og himmelfenomener og sammenlignende målinger, observasjoner og værtegn gjennom året</p>	<p>-observere og sammenligne vær og temperatur gjennom året</p>	<p>året. Salaby, spire.no osv.</p>	<p>været er gjennom hele skoleåret -trekke frem ulike eksempler på vær: regn, vind, snø i Norge og andre land med mer ekstremt vær -se en værmelding -samtale om funnene på slutten av skoleåret - Hva er værtegnene til de ulike årstidene?</p> <p>Digitale ferdigheter, å kunne skrive og å kunne regne</p>	<p>Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.</p>
<p>K: Kropp og helse T: Folkehelse og livsmestring - gi elevene</p>	<p>Utforske sansene gjennom lek ute og inne og</p>	<p>-hva er sanser og hva bruker vi dem til</p>	<p>Refleks, Solaris og andre naturfagsbøker. Ulike nettsteder som</p>	<p>-utforske sansene ved å f.eks. smake på ting, lytte etter</p>	

<p>kompetanse til å forstå sin egen kropp og ivareta sin egen fysiske og psykiske helse.</p>	<p>samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon</p>	<p>-kjenne til hvordan vi bruker de ulike sansene -vite hvorfor vi har sansene våre</p>	<p>f.eks salaby, spire.no, NRK skole etc.</p>	<p>lyder og leke ulike leker.</p> <p>Muntlige ferdigheter</p>	
<p>K: Kropp og helse T: Folkehelse og livsmestring - Elevene skal kunne forholde seg kritisk til og bruke helserelatert informasjon til å ta gode og ansvarlige valg knyttet til helse, sikkerhet og miljø i både hverdags- og arbeidsliv.</p>	<p>gi eksempler på noen vanlige sykdommer og samtale om hva man kan gjøre for å verne kroppen mot smittsomme sykdommer</p>	<p>-kjenne til noen vanlige sykdommer hos barn -Vite hva vi kan gjøre for å ikke bli syke -snakke om pandemier</p>	<p>Refleks, Solaris og andre naturfagsbøker. Ulike nettsteder som f.eks salaby, spire.no, NRK skole etc.</p>	<p>-samtale om ulike sykdommer som er vanlig for barn - snakke om hva vi kan gjøre for å ikke bli syke -reflektere over hvordan verden har vært med Corona.</p> <p>Muntlige ferdigheter</p>	<p>Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjøres individuelt og felles.</p>

Synliggjøringstillegg til læreplaner for fag i Fagfornyelsen. Tillegg til "Fagets relevans og sentrale verdier"23.juni 2020

Samfunnsfag: Kva det gode liv og det gode samfunn er, er ikkje spørsmål med verdinøytrale svar. Faget må difor gje stort rom for refleksjon rundt kva som er godt og rett i samfunnet, og må klargjere korleis ulike livssyn og tanke-system fører til

ulike verdi- og samfunnssyn. Faget byggjer på ei kristen forståing av samfunnet, med ei røyndomsoppfatning og eit menneskesyn som seier at Gud har skapt verda, held henne oppe og er aktiv i menneska sitt liv. I faget skal elevane utforske korleis menneska gjennom sine handlingar kan vere aktive, ansvarlege medarbeidarar i Guds skaparverk. Elevane skal bli bevisste på religionen sin påverknad på etiske haldningar, sosiale strukturar og lover, og spesielt korleis kristen tru, tanke og sed har prega utviklinga i Noreg. Fordi mennesket er skapt i Guds bilete, har det potensiale til å gjere godt, men på grunn av syndefallet har det og potensiale til å gjere vondt. Elevane skal bli bevisste på korleis menneske kan verte freista til å misbruke makt, og dei skal bli rusta til å ta ansvar for eige og medansvar for andre sitt liv.

Hovedområder T=tverrfaglig temaer/ K=kjerneelementer	Kompetansemaal	Læringsmål	Lærestoff	Arbeidsmåter	Vurderingsform
K: Undring og utforsking, samfunnskritisk tenkning og samanhengar	Utvikle og presentere samfunnsfaglege spørsmål	<ul style="list-style-type: none"> - ta ordet etter tur, lytte og gi respons til andre -undre seg å reflektere over ulike emner - øve på å si sine egne meninger -stille spørsmål ved hvordan samfunnet var før og er nå 	Gaia, andre samfunnsfagsbøker. Ulike nettsteder som f.eks salaby, spire.no, nrk skole etc.	<ul style="list-style-type: none"> -gruppearbeid og oppgaver individuelt -felles samtale i klassen <p><i>Munnlege ferdigheiter i samfunnsfag inneber å kunne lytte til, tolke, formulere og fremje meiningar,</i></p>	Samtale, observasjon og dialog. Ulike oppgaver som gjeres individuelt og felles.

				<i>gi respons og diskutere med andre.</i>	
K: Undring og utforsking, samfunnskritisk tenkning og samanhengar	samtale om korleis ulike kjelder, inkludert kart, kan gi informasjon om samfunnsfaglege spørsmål	-kjenne til hvordan vi kan bruke kart, også digitalt. ???????????		-grupperarbeid og oppgaver individuelt -felles samtale i klassen -øve på å bruke kart -kunne bruke digitale verktøy til å finne, behandle og navigere i digitale kjelder, utøve digital kjeldekritikk og velje ut relevant informasjon. - Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre -å lese vil si å utforske ulike kilder og øve på å være kritisk til disse	

<p>K: Samfunnskritisk tenkning og samanhengar, berekraftig samfunn</p> <p>T: Bærekraftig utvikling - Kunnskap om samanhengar mellom natur og samfunn, om korleis menneska påverkar klima og miljø</p>	<p>utforske og beskrive kulturminne og kultur- og naturlandskap et i nærmiljøet</p>	<p>-kjenne til noen kulturminner i nærområdet -utforske naturlandskapet i nærområdet</p>		<p>-besøke brekkeparken og andre kulturminner i nærområdet -kapittelberget -snipetorp -gå turer i nærområdet og utforske naturlandskapet <i>-å lese vil si å utforske ulike kilder og øve på å være kritisk til disse</i></p>	
<p>K: Samfunnskritisk tenkning og samanhengar, berekraftig samfunn, identitesutvikling og fellesskap.</p> <p>T: Bærekraftig utvikling- Kunnskap om samanhengar mellom natur og samfunn, om korleis</p>	<p>Utforske og presentere korleis menneska levde for éin til to menneskealdrar sidan</p>	<p>-utforske hvordan det var når foreldre, besteforeldre/olde foreldre var små -undre seg over forskjellene før og nå -Presentere funnene for medelever</p>		<p>Spørre besteforeldre og foreldre hvordan de hadde det på skolen, arbeidsmåter hjemme og hvilke leker de lekte. <i>- kunne bruke digitale verktøy til å finne, behandle og navigere i digitale kjelder</i></p>	

<p>menneska påverkar klima og miljø</p> <p>Folkehelse og livsmestring - elevane skal bli bevisste på sin eigen identitet og si eiga identitetsutvikling og forstå individet som ein del av ulike fellesskap.</p>				<p>-Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre</p> <p>-å lese vil si å utforske ulike kilder og øve på å være kritisk til disse</p>	
<p>K: Samfunnskritisk tenkning og samanhengar, demokratiforståing og deltaking, identitetsutvikling og fellesskap.</p> <p>T: Folkehelse og livsmestring - Faget skal bidra til at elevane kan gjere gode livsval og handtere utfordringar knytte</p>	<p>Reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val</p>	<p>-Gud skapte oss forskjellig</p> <p>-reflektere over at mennesker kan ha ulike kulturer</p> <p>-samer</p> <p>-undre seg over om det er forskjell på å bo i storby og i distriktene</p>		<p>Alle de grunnleggende ferdighetene</p>	

<p>til seksualitet, personleg økonomi, rus, utanforskap og digital samhandling. Faget skal òg bidra til å skape forståing, respekt og toleranse for mangfald og andre sine verdier og livsval.</p> <p>Demokrati og medborgerskap - Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdier og prinsipp.</p>					
<p>K: Identitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmestring - Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir</p>	<p>samtale om vennskap og tilhøyrse og kva som påverkar relasjonar</p>	<p>-samtale om vennskap og hva som påvirker relasjonar -kjenne til at de fleste har en tilhørighet. Familie, skole,</p>	<p>Zippys venner og Olweus som de har hele skoleåret</p>	<p>-Snakke om vennskap i klassen -finne ut hvor de har tilhørighet: idrett, musikk, menighet osv</p>	

<p>påverka av samhandling med andre, òg digitalt.</p>		<p>fritidsaktiviteter osv. -samtale om hva det betyr å være del av et fellesskap</p>		<p>- samtale om hvordan vi kan være en god venn -kan vennskap være vanskelig -hemmelig venn i klassen <i>-Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre</i></p>	
<p>K: Demokratiforståing og deltaking, indentitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmestring - Faget skal òg bidra til å skape forståing, respekt og toleranse for mangfald og andre sine verdier og livsval.</p>	<p>beskrive og gi døme på mangfald i Noreg, med vekt på ulike familieformer og folkegrupper, inkludert det samiske urfolket</p>	<p>-vite omtrent hvor mange mennesker som bor i Norge -utforske mangfoldet i den norske befolkningen -kjenne til at vi har en samisk befolkning i Norge</p>		<p>Finne informasjon samene og lage en bok hvor vi har med: -hvor de bor -språk -hvordan de lever -nasjonaldag -inndelingen av året -samtale om hvordan det kan være å komme til</p>	

<p>Demokrati og medborgerskap- Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap.</p>		<p>- vite litt om hvor samene bor</p> <p>-kjenne til at samer stort sett lever på samme måte som andre som bor i Norge</p> <p>-kjenne til noen av grunnene til at mennesker flytter til Norge, fra andre land</p>		<p>Norge fra et land i en annen verdensdel</p> <p>-snakke om at noen er flerspråklige og flerkulturelle (uten at elevene trenger å lære disse begrepene)</p> <p>-hvor kommer maten de liker best fra og hvorfor?</p> <p><i>Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre</i></p>	
<p>K: Undring og utforskning, samfunnskritisk tenkning og samanhengar</p>	<p>Utforske og gi døme på korleis menneska påverkar klimaet og</p>	<p>-utforske hva klima er</p> <p>-utforske hva bærekraftig utvikling er</p>		<p>-Snakke om hva klima er</p> <p>-snakke om hva bærekraftig utvikling er</p>	

<p>T: Bærekraftig utvikling - Kunnskap om samanhengar mellom natur og samfunn, om korleis menneska påverkar klima og miljø, og om korleis levekår, levesett og demografi heng saman, bidreg til denne forståinga.</p>	miljøet, og dokumentere korleis påverknadene kjem til syne i nærmiljøet	-Kjenne til at klima er forskjellig ulike steder i verden -kjenne til hva mennesker gjør som påvirker klima -hvordan kan mennesker gjøre for å bedre klima		-utforske hva vi i klassen, på skolen og hjemme kan gjøre for å bedre klima <i>- kunne bruke digitale verktøy til å finne, behandle og navigere i digitale kjelder</i> <i>-å lese vil si å utforske ulike kilder og øve på å være kritisk til disse</i> <i>- kunne regne vil si å kunne tolke konkrete og enkle tabeller</i>	
<p>K: Samfunnskritisk tenkning og samanhengar, demokratiforståing og deltaking, identitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmestring - Gjennom faget skal elevane kunne</p>	Presentere og gi døme på rettar barn har i Noreg og verda, og kva barn kan gjere ved brot på desse rettane	-kjenne til hvilke rettigheter barn har i Norge -kjenne til hvilke rettigheter barn har i andre land -kjenne til hva barnekonvensjonen er		Muntlige ferdigheter: <i>- utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre</i>	

<p>identifisere område der menneskeverdet blir utfordra, til dømes i samband med menneskehandel og slaveri i vår tid, og peike på tiltak for å verne om dei grunnleggjande behova menneske har.</p> <p>Demokrati og medborgerskap - Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdier og prinsipp.</p>					
<p>K: Undring og utforskning, samfunnskritisk tenkning og sammenhenger,</p>	<p>Utforske og gi døme på korleis barn kan påverke avgjerder og samarbeide om</p>	<p>-utforske hvorfor vi har regler -utforske hvordan regler blir til eks. lage klasseregler</p>		<p>-velge elevrådsrepresentant -ta opp saker til elevrådet -snakke om hvorfor vi har</p>	

<p>demokratiforståing og deltaking</p> <p>T: Demokrati og medborgerskap</p> <p>- tverrfaglege temaet demokrati og medborgarskap om at elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar.</p>	<p>demokratiske prosessar</p>	<p>-hvordan kan barn påvirke regler f.eks. på skolen.</p>		<p>regler hjemme, på skolen, i trafikken og i Norge.</p> <p>- kunne regne vil si å kunne tolke konkrete og enkle tabeller</p>	
<p>K: Identitetsutvikling og fellesskap</p> <p>T: Folkehelse og livsmestring</p> <p>- Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir påverka av samhandling med andre, òg digitalt.</p>	<p>samtale om moglegheiter og utfordringar ved digital samhandling</p>	<p>-snakke om og gi eksempler på hvordan vi bruker internett</p> <p>-snakke om lover og regler i forhold til internett</p> <p>-snakke om hvordan spill og andre digitale medier påvirker relasjonar</p>		<p>- snakke om ipaden og hvilke muligheter den gir oss</p> <p>-utforske hvordan klasse bruker digitale medier</p> <p>-redd barna har nettvett filmer</p> <p>- kunne bruke digitale verktøy til å finne, behandle og navigere i digitale kjelder</p>	

				-Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre	
K: Identitetsutvikling og fellesskap T: Folkehelse og livsmestring - Faget skal bidra til at elevane kan gjere gode livsval og handtere utfordringar knytte til seksualitet, personleg økonomi, rus, utanforskap og digital samhandling.	samtale om kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og korleis eigne og andre sine grenser kan uttrykkjast og respekterast	-hva gjør deg sint eller glad? -vite litt om hva forelskelse er. -vite at du bestemmer over egen kropp. -kunne samtale om følelser -vite at følelser er viktig, naturlig og nødvendig. -Gud har skapt oss unike		-Samtale i klassen. -Noen av emnene blir tatt opp i Zippys venner og psykologisk førstehjelp. -Muntlig ferdighet: utforske, tolke og fremme sine egne meninger og lytte til og gi respons til andre	
K: Demokratiforståing og deltaking, identitetsutvikling og fellesskap,	Utforske og gi døme på korleis menneske i ulike delar av verda	-vi får gode ideer fra andre land -internett, hvor «liten» verden har blitt.		-å kunne lese: utforske ulike kilder og øve på å være kritisk til disse	

<p>bærekraftige samfunn</p> <p>T: Bærekraftig utvikling-</p> <p>Kunnskap om sammenhengar mellom natur og samfunn, om korleis menneska påverkar klima og miljø, og om korleis levekår, levestett og demografi heng saman, bidreg til denne forståinga.</p> <p>Folkehelse og livsmestring</p> <p>Demokrati og medborgerskap -</p>	<p>påverkar livet til kvarandre</p>	<p>-utforske hvor blir klærne vi bruker, og ting vi har rundt oss laget?</p> <p>-pandemier eks. corona.</p>		<p><i>-digitale ferdigheter: kunne bruke digitale verktøy til å finne, behandle og navigere i digitale kjelder</i></p>	
--	-------------------------------------	---	--	--	--

Årsplan

	Tema	Fag	Uke
1. Sanser	Hva er sanser? Syn og hørsel, smak og lukt, følesansen. Dyr med supersanser Hva om man ikke kan se?	Naturfag	35 - 39
2. Hva er følelser?	Å være lei seg Voksne har også følelser Hva er forelskelse? Hva er seksualitet? Kan forelskelse gå over? Gustav blir sjalu	Samfunnsfag	44-47
3. Vennskap og fellesskap	Vennskap og fellesskap Fellesskap og tilhørighet Hva er vennskap? Hvordan blir man venner? Kan vennskap være vanskelig? Internett Nettvett og bilder	Samfunnsfag	39-43 (og i Olweus-uka)
4. Hvem er vi?	De første menneskene i Norge Hvem bor i Norge? Ny i Norge Forskjellig fra de andre Mat fra andre land Fra Norge til andre land Samer	Samfunnsfag	48 – 3 Samenes nasjonaldag 6.februar
5. Teknologi	Teknologi hjelper oss Fantastiske oppfinnelser Lage en katapult Teknologiens historie	Naturfag	4 - 6

6. Barn før og nå	Da oldemor var liten Forskjellig for gutter og jenter Da morfar var liten Barn i dag Barnearbeid Forskjellig barndom	Samfunnsfag	7 - 8
7. Vær	Varmegrader og kuldegrader Vind, skyer og nedbør Værmelding og værstasjon	Naturfag	10 - 13
8. Klima	Hva er klima? Klimaet forandrer seg Mennesker kan skade naturen Jorda blir varmere Hva skjer når klimaet endrer seg? Kan vi gjøre noe?	Naturfag og samfunnsfag	15 - 18
9. Plast	Hva er plast? Hvor kommer plast fra og blir det borte? Pant Kildesortering Trenger vi plast?	Naturfag og samfunnsfag	19 - 23

